

دولت رئیسی هم همچون دولت‌های قبل، به اساسنامه صندوق توسعه ملی وفادار نماند

دست اندازی به منابع بین‌النسلی

باران زرین‌قلم

نیمی از موجودی صندوق توسعه ملی به دولت‌ها رسیدگی شده است. سطره دولت بر اقتصاد حالا گریبان صندوق ملی توسعه را نیز گرفته است. آنجا که آمارها نشان می‌دهد ۵۰ درصد از منابع صندوق توسعه ملی در ایران در اختیار دولت قرار می‌گیرد و سهم بخش خصوصی چیزی حدود ۴۰ درصد است. دست‌اندازی دولت‌ها به منابع صندوق توسعه ملی در حالی ادامه دارد که حتی رئیس صندوق توسعه ملی اذعان می‌کند چنین وضعیتی در اساسنامه صندوق پیش‌بینی نشده است. منابع صندوق توسعه ملی منابعی بین نسلی تلقی می‌شوند تا به عبارتی آیندگان نیز بتوانند از پول امروز که ایران از محل فروش نفت به دست می‌آورد، منتفع شوند.

موجودی صندوق توسعه ملی از کجای می‌آید؟

طبق قانون برنامه پنجم توسعه باید

در سال اول فعالیت، ۲۰ درصد منابع ناشی از فروش نفت و فرآورده‌های آن به حساب صندوق توسعه ملی واریز و، سالانه سه درصد به آن اضافه می‌شد، طبق قانون برنامه ششم توسعه نیز باید حداقل واریز ۳۰ درصد و سالانه دو درصد به آن اضافه شود، با این حال سال ۱۳۹۴ شروع برداشتهای بودجه‌ای دولت از صندوق توسعه ملی بوده و با ارائه پیشنهاد در بودجه و صدور مجوز و تصویب مجلس، سهم حداقلی یعنی ۲۰ درصد واریز و مازاد را برداشته کرده است و این جریان تا جایی پیش رفته که برای امسال که سهم صندوق ۳۸ درصد بود، دولت تا فروش یک میلیون بشکه نفت، ۱۸ درصد از سهم صندوق را برداشت و ۲۰ درصد مابقی را برای امسال آینده هم در بودجه پیشنهاد شده است که از ۴۰ درصد سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای ناشی از فروش نفت و فرآورده‌های آن، ۲۰ درصد در اختیار دولت قرار گیرد که

عملاً برداشت ۵۰ درصدی از صندوق توسعه ملی خواهد بود. نگاه‌های به اساسنامه صندوق توسعه ملی قابل تامل است که طبق آن، صندوق باید از محل منابع، به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیر دولتی جهت تولید و توسعه سرمایه‌گذاری، تسهیلات پرداخت کند ولی استفاده از منابع آن برای اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و بازپرداخت بدهی‌های دولت به هر شکلی ممنوع است. بعد از تجربه تشکیل حساب ذخیره ارزی در سال ۱۳۷۹، صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۰ تأسیس شد تا این بار در راستای اساسنامه‌ای که به نظر می‌رسید سفت و سخت‌تر از گذشته تدوین شده، در مسیر حفظ ذخیره ارزی و روندی متفاوت از قبل و به دور از استفاده‌های بودجه‌ای حرکت کند، اما در عمل این گونه پیش‌رفت و دولت‌ها باز هم به این ذخایر دست زدند.

حالا در عمل صندوق توسعه ملی به محلی برای تأمین کسری بودجه دولت‌ها تبدیل شده است. کسری بودجه‌ای که البته هر سال بزرگ‌تر از قبل می‌شود و تحریم و ممانعت از فروش نفت نیز مانعی برای ورود ارز به صندوق توسعه ملی تلقی می‌شود. این رویه در حالی موجب عبور منابع از بخش خصوصی و غیردولتی و حرکت به سمت دولتی‌ها یعنی دقیقاً خلاف قواعد اساسنامه صندوق توسعه ملی شده است که محدود به بودجه نیست و در این سال‌ها در جریان تأمین هزینه‌های حاد و با توافق‌های که نیاز مالی ایجاد می‌کند، صندوق جزو اولین راه‌هایی بوده که به فکر مسئولان رسیده است و می‌توان به برداشت برای خسارت سیل، کرونا و حتی به گفته رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی برای خسارت هواپیمایی اوکراینی اشاره کرد؛ غنغرفی البته در نقد این جریان گفته که بودجه برای ۸۵ میلیون نفر است ولی منابع صندوق

برای نسل‌های آینده است و مشخص نیست چطور از نسل آینده اجازه گرفته شده که پول آنها این‌طور خرج شود! اما غنغرفی بر این هم تأکید داشته که برداشتهای دولت‌ها و صدور مجوز برای آن به دلیل شرایط خاصی که وجود داشته اتفاق افتاده است ولی خلاف مأموریت‌های تعیین شده در اساسنامه است و هیأت عامل نمی‌تواند چنین مجوزی صادر کند، در عین حال گفته که صندوق تمام برداشتهای دولت در این سال‌ها را به حساب تسهیلات گذاشته و باید آن را بازپرداخت کند.

اولتیماتوم از پشت‌تربون

رئیس هیأت عامل صندوق توسعه ملی در گفتگویی با خبرنگاران بدون اعلام موجودی دقیق صندوق توسعه ملی، تنها بر بازگشت منابع تأکید و اعلام کرده است محل است اجازه همیمن بازپرداخت وام‌های ارزی به صورت ریالی یا با ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی صورت گیرد. بی‌تردید غنغرفی مخاطبی خاص برای سخنانش دارد. مخاطبی که ترجیح می‌دهد در لاف و از پشت‌تربون با وی سخن بگوید. خیز برخی از وام‌گیرندگان ارزی برای بازپرداخت به صورت ریالی و ارز ترجیحی با همان ارز ۴۲۰۰ تومانی در حالی است که بررسی‌ها نشان می‌دهد از مدت‌ها قبل تبلیغات منفی دولت سیزدهم بر مسأله ارز ۴۲۰۰ تومانی آغاز شده است و بسیاری از مقامات دولتی ناکارگرددی این ارز را مورد استناد قرار داده و خواهان حذف آن شده‌اند. حالا در بودجه سال آینده نیز پیش‌بینی شده است ارز ۴۲۰۰ تومانی حذف شود. اما آنچه اهمیت دارد این است که در سایه محرمانه بودن میزان درآمدهای نفتی ایران و حجم صادرات نفت، موجودی صندوق توسعه ملی چقدر است؟

صندوق توسعه ملی چقدر موجودی دارد؟

آبان‌ما سال جاری بود که بهروز محبی‌نجم‌آبادی، نماینده مردم سبزوار

صندوق توسعه ملی در عمل به محلی برای تأمین کسری بودجه دولت‌ها تبدیل شده است. کسری بودجه‌ای که البته هر سال بزرگ‌تر از قبل می‌شود و تحریم و ممانعت از فروش نفت نیز مانعی برای ورود ارز به صندوق توسعه ملی به شمار می‌آید

در توضیح مفاد جلسه کمیسیون برنامه و بودجه با رئیس و معاونان صندوق توسعه ملی برای بررسی آخرین وضعیت دارایی‌ها و برنامه‌های آینده صندوق گفت: براساس گزارش ارائه شده برداشت ما این است که صندوق توسعه ملی در حال حاضر ۲۰ میلیارد دلار موجودی دارد و آنچه مهم این است که موجودی صندوق در مباحث زیرساختی به ویژه در حوزه آب و با در صد منطقی هزینه شود.

به این ترتیب به نظر می‌رسد با توجه به گذشت نزدیک به دو ماه از این اظهار نظر، موجودی صندوق را می‌توان در محدوده ۲۰ میلیون دلار تلقی کرد. هر چه هست صندوق توسعه ملی که با هدف ذخیره بخشی از درآمدهای نفتی برای آیندگان و همچنین ایجاد شرایطی برای توسعه اقتصادی بخش خصوصی و غیردولتی تشکیل شده؛ در عمل در مواجهه با تحریم به گفته غنغرفی با ۴۰۰ بار استمهال وام برای ۲۰۰ طرح ارزی و روبرو و از سوی دیگر به قلکی برای دولت جهت تأمین هزینه‌هایش تبدیل شده است. این وضعیت که در مغایرت با اساسنامه این صندوق است، ماهیت وجودی آن را زیر علامت سؤال سنگینی قرار داده است. باید دید مهدی غنغرفی، با توجه به رسانه‌های کردن موضوع قصد بازگرداندن این صندوق به ریل اصلی را دارد یا خیر؟

است. او همچنین تأکید کرده «از اینکه این افراد، کشور را اداره می‌کنند حس درماندگی دارم.»

وی سپس در توضیحی برای سخنانش تأکید کرد: چند روز قبل، دقایقی تقطیع شده از یک جلسه خصوصی با تعدادی از رؤسای کمیسیون‌های اتاق ایران و برخی از اعضای هیأت‌رئیس که در تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۹۹ برگزار شده بود توسط افرادی غرض‌ورز از داخل اتاق با مقاصد خاصی منتشر شد که سوء برداشت‌ها و واکنش‌هایی را به دنبال داشته است.

شافعی با اشاره به ویدئوی مذکور گفت: مقصود از آنچه به عنوان ذهنیت خالی بعضی از نمایندگان محترم در سخنان من در جلسه مطرح شده، اطلاعات ناکافی از مسائل تخصصی اقتصادی است. بدیهی است، افراد بر اساس تجربه و تخصص خود ممکن است با برخی موضوعات دیگر غیر مرتبط، نا آشنا و یا کم‌اطلاع باشند. در همین رابطه و طبق قانون، اتاق ایران وظیفه دارد به عنوان مشاور قوا در زمینه‌های اقتصادی، بازرگانی و غیره در تعامل با نمایندگان قوا و بخصوص نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی آنان را در صورت لزوم از لحاظ ارائه اطلاعات تخصصی مفید شارژ کرده و البته این تعامل دو سویه است تا به صورت همه‌جانبه اقتصاد ملی را در مسیر درست هدایت کنند.

جلسات مختلفی باوزار و مسئولین آنجا داشتند. مذاکراتی در مورد توسعه صادرات، همکاری در حوزه‌هایی مانند فروشگاه‌های زنجیره‌ای، حضور فعالین اقتصادی در سیستم توزیع این منطقه و همچنین حوزه فنی و مهندسی و پروژه‌های اقلیم شده است. وی اضافه کرد: مذاکراتی در مورد صادرات خودرو به این کشور صورت نگرفت. یک شرکت مشترک بین ایران و عراق بود که قطعه به این کشور برده، تولید می‌کردند و صادرات هم داشتیم. البته ظرفیت زیادی برای صادرات حتی در مواردی مانند تاکسی وجود دارد. امکان توسعه روابط در این زمینه امکانپذیر است اما باید یک تولید مشترک در عراق یا در مرز وجود داشته باشد چرا که آنها می‌خواهند به تدریج در کارهای تولیدی حضور داشته باشند.

خبر اقتصادی

سازمان برنامه و بودجه:

مصوبات ستاد اقتصادی دولت در مورد بورس اجرا می‌شود

بر اساس اعلام ستاد سازمان برنامه و بودجه کشور، مصوبات ستاد اقتصادی در مورد بورس اجرا می‌شود. سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد، مصوبه ۱۰ بند ستاد اقتصادی دولت اجرایی خواهد شد و مقدمات کار در حالی پیگیری است. ستاد اقتصادی دولت در جلسه مورخ ۲۸ آذر مصوبه‌ای ۱۰ بندی برای حمایت از بازار سرمایه داشت. از این مصوبه ۱۰ بندی تنها یک بند که در خصوص سوخت گاز و خوراک صنایع بود، نیاز به تغییراتی در لایحه بودجه ۱۴۰۱ و تصویب مجلس دارد و بقیه موارد از اختیارات دولت است. بر اساس این مصوبه نرخ خوراک پتروشیمی هادر سال آینده با فرمول سال ۱۴۰۰ محاسبه شده و نرخ سوخت گاز صنایع هم ۴۰ درصد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها خواهد بود. بند دیگر مصوبه ستاد اقتصادی دولت از جمله موارد مرتبط با تقویت صندوق تثبیت بازار سرمایه، بحث نرخ تسعیر ارز بانک‌ها و موسسات اعتباری و با اوراق مشارکت از طریق تصویب این نامه در درون دولت اجرایی شود و نیاز به تغییر بودجه و مصوبه مجلس ندارد. نظر دولت بهبود شرایط بازار سرمایه با تغییر وضع متغییرهای کلان اقتصادی رقم خواهد خورد اما دولت بدون دخالت مستقیم از اجرای مصوباتی که به شرایط بازار کمک کند حمایت خواهد کرد.

اخذ سود از دیرکرد وام‌ها رسماً ممنوع شد

مدیر کل روابط عمومی بانک مرکزی گفت: بانک مرکزی به دنبال تدابیری برای اجرای کامل ابلاغیه ممنوع قطعاً اخذ

سود از جرائم دیرکرد تسهیلات است. مصطفی قمری وفادار، صفحه شخصی خود در صفحه اجتماعی توئیتر نوشت: پیرو سوالات مختلف و با عنایت به ممنوعیت قطعاً اخذ سود از جرائم دیرکرد تسهیلات و ابلاغ رسمی این موضوع به شبکه بانکی، بانک مرکزی بدنبال تدابیری است که از اجرای کامل این ابلاغیه در شبکه بانکی اطمینان حاصل کند. در سال‌های اخیر مراجع عظام تقلید همسواره در دیدارها با مسئولان نظام بانکی دولت قبل خواستار لغو اخذ سود از دیرکرد اقساط وام‌ها می‌شدند و آن را جایز نمی‌دانستند. اکنون در دولت سیزدهم، با توجه ویژه بانک مرکزی به حفظ احکام شرعی در مسائل نظام بانکی، قرار است این خواسته دیرینه مراجع عظام اجرایی شود.

علت افزایش قیمت گوشت مشخص شد

قرن‌نو - معاون امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی گفت: صادرات دام در گرانی گوشت تأثیری ندارد. هزینه برامقاری نیست که موثر باشد. برف و یخبندان منجر به اختلال در رفت و آمد و در نهایت گرانی گوشت شده است. حسین دماوندی‌نژاد در پاسخ به چرایی افزایش قیمت گوشت در بازار گفت: افزایش قیمت گوشت، ارتباطی به صادرات دام ندارد، زیرا صادرات دام مقداری نیست که بتواند در بازار تأثیر بگذارد. وی ادامه داد: کشور ما می‌تواند سالانه تا یک میلیون راس دام برای صادرات آماده کند اما از مهر ماه تاکنون کمتر از ۲۰ هزار راس دام صادر شده است. بنابراین می‌توان گفت که صادرات هیچ دخلتی در افزایش قیمت گوشت ندارد.

جزئیات آغاز پرداخت وام‌های زیر ۱۰ میلیون بدون ضامن

ایستنا - بر اساس اعلام وزیر اقتصاد پرداخت وام بدون ضامن در بانک‌های دولتی آغاز شده است و صحبت‌های

معاون وزیر اقتصاد حاکی از آن است که شاغلین، بازنشستگان و مستمری‌بگیران دستگاه‌های اجرایی و ... می‌توانند از شعبات بانکی که حقوق دریافت می‌کنند، تنها با یک نامه کسر از حقوق ۵۰ میلیون تومان بدون ضامن وام بگیرند.

احسان خاندوزی در راستای دستور رئیس جمهور به بانک‌ها مبنی بر پرداخت تسهیلات خرد به مردم از طریق اعتبار سنجی به جای اخذ وثیقه یا ضامن، اعلام کرد که با بخشنامه وزارت اقتصاد، بانک‌های زیر مجموعه این وزارتخانه مکلف شدند تسهیلات زیر ۱۰۰ میلیون تومان افراد حقوق‌بگیر و مستمری‌بگیر دارای رتبه اعتباری مناسب (از بانک محل دریافت حقوق خود) را بدون ضامن انجام دهند.

رئیس اتاق بازرگانی در قذوقاره‌ای نیست که بگوید از مجلس پشتیبانی می‌کند

شافعی چنین حرفی زده که اگر هم گفته‌اید باند شأن اووشان مجلس و نمایندگان مشخص است. محسن زنگنه نماینده تربیت حیدریه در تذکر خود گفت: اخیر رئیس اتاق بازرگانی اظهار تری را درباره نمایندگان مجلس بیان کرده که منتظر بودیم هیأت‌رئیس در برابر این اظهارات واکنش نشان دهد.

وی گفت که مجلس یازدهم از زمان شروع به کارش بخش عمده‌ای از مصوبات خود را در حوزه بخش خصوصی، تولید و بازرگانی قرار داده و در تمامی جلسات کمیسیون‌های تخصصی، نمایندگان اتاق بازرگانی حضور داشتند و ما در جلسات مکرری میزبان آقای شافعی بودیم.

این نماینده مجلس گفت: آقای شافعی کسی است که بعد از ۲۰ سال صدرات بر اتاق بازرگانی باید پاسخگو باشد که چقدر به تولید و تجارت و بازرگانی و بخش خصوصی توجه کرده نه اینکه به نمایندگان مردم همه‌جمله وارد کند. حداقل به نماینده شهر خودش اسائه ادب نمی‌کرد.

درخواست تحقیق و تفحص از اتاق بازرگانی

نماینده مردم اراک در مجلس نیز با انتقاد از

اظهار نظر رئیس اتاق بازرگانی ایران در خصوص نمایندگان مجلس، خواهان انجام تحقیق و تفحص از درآمد و هزینه‌های این اتاق شد. محمدحسن آصفری در تذکری در واکنش نسبت به اظهارات رئیس اتاق بازرگانی ایران درباره مجلس یازدهم، بیان کرد: طرح تحقیق و تفحص از اتاق بازرگانی در کمیسیون اقتصادی مجلس مطرح است، بیش از ۴۰ نفر این تقاضا را امضا کرده‌اند اما همچنان به صحن نیامده است. نماینده مردم اراک و کمیجان و خنداب در

رئیس اتاق بازرگانی ایران و عراق:

با این کیفیت خودروها، بازار عراق را از دست می‌دهیم

صنعت و خطوط تولید ایران علاقه‌مند هستند، بنابراین جهت‌گیری به این سواست که ضمن ادامه تجارت بتوانیم سرمایه‌گذاری‌هایی در حوزه صنعت را نیز در این کشور داشته باشیم. در همین راستا واحدهای بخش خصوصی نیز مذاکراتی با یکدیگر داشتند. رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق همچنین در مورد نتیجه سفر هیئت تجاری به اقلیم کردستان بیان کرد: حدود ۶۰ نفر از فعالین اقتصادی با حضور مسئول کردستان و همچنین دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق به اقلیم کردستان سفر داشتند که

آل اسحاق تصریح کرد: در مورد روابط آتی، آنچه مسجل است اینکه تصمیم‌گیران عراقی به دنبال این هستند که بخش صنعت عراق را رونق دهند و به جای آنکه تنها کالا وارد کنند، واحدهای صنعتی خود را توسعه دهند. وی با تأکید بر اهمیت دو جانبه شدن واردات و صادرات میان ایران و عراق، ادامه داد: ماصادراتی معادل ۱۲ تا ۱۳ میلیارد دلار ی به عراق داشته‌ایم ولی واردات ایران از این کشور در حد چند میلیون دلار است. اختلاف صادرات و واردات تاحدی پایداری را متزلزل می‌کند. ما هم علاقه‌مند هستیم که در عراق سرمایه‌گذاری کنیم. آنها به

شد. هیئتی که به جنوب عراق رفت شامل رئیس اتاق بازرگانی عراق، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، تعدادی از نمایندگان مجلس، روسای اتاق‌های مرزی ایران و عراق و من به عنوان رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق به اضافه تعداد زیادی از فعالان اقتصادی بود.

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق گفت: با این قیمت‌های بالا، کیفیت بسیار کم و بی‌کرامتی که باید در صف‌های بلندمدت ایستاد باید یک برنامه و استراتژی جدید برای خودرو داشته باشیم، هیچ تردیدی نیست که با این ترتیب در مورد خودرو، بازار عراق هم از دست می‌رود.

یحیی آل اسحاق در گفت و گویا با یلنادر مورد سفر اخیر هیئت تجاری ایران به عراق افزود: با توجه به شرایطی که در عراق با انتخابات مجلس و ریاست جمهوری و به وجود آمدن به نظر می‌رسد روابط اقتصادی ایران با عراق در این وضعیت جدید شکل جدیدی به خود بگیرد. بنابراین لازم بود که مطلع شویم وضعیت آتی ما به چه شکل خواهد بود. در همین راستا دو هیئت تجاری یکی به جنوب عراق و دیگری به اقلیم کردستان اعزام